

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 75/20
Λουξεμβούργο, 25 Ιουνίου 2020

Απόφαση στην υπόθεση C-36/20 PPU
Ministerio Fiscal

Οι δικαστικές αρχές που καλούνται να αποφανθούν επί της θέσης υπό κράτηση παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας μπορούν να παραλαμβάνουν αίτηση διεθνούς προστασίας και οφείλουν να ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο σχετικά με τη συγκεκριμένη διαδικασία κατάθεσης τέτοιας αίτησης

Το πρόσωπο που έχει εκδηλώσει τη βούλησή του να ζητήσει διεθνή προστασία ενώπιον των αρχών που είναι αρμόδιες για την παραλαβή της σχετικής αίτησης δεν μπορεί να τεθεί υπό κράτηση για τον λόγο ότι δεν υπάρχουν επαρκείς θέσεις σε κέντρο υποδοχής και παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας

Με την απόφαση Ministerio Fiscal (Αρχή η οποία μπορεί να παραλάβει αίτηση διεθνούς προστασίας) (C-36/20 PPU), η οποία εκδόθηκε στις 25 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας (PPU), **το Δικαστήριο έκρινε ότι ο ανακριτής ο οποίος καλείται να αποφανθεί επί της θέσης υπό κράτηση παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας εμπίπτει στην έννοια των «άλλων αρχών»,** κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας, 2013/32¹ (στο εξής: οδηγία για τις διαδικασίες), **οι οποίες ενδεχομένως παραλαμβάνουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας, ενώ δεν είναι, δυνάμει του εθνικού δικαίου, αρμόδιες για την καταχώρισή τους. Με την ιδιότητά του αυτή, ο εν λόγω ανακριτής οφείλει να ενημερώσει τον αιτούντα σχετικά με τη συγκεκριμένη διαδικασία κατάθεσης τέτοιας αίτησης. Το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η αδυναμία εύρεσης καταλύματος σε κέντρο υποδοχής και παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη θέση υπό κράτηση ενός αιτούντος διεθνή προστασία.**

Στις 12 Δεκεμβρίου 2019, σκάφος στο οποίο επέβαιναν 45 υπήκοοι τρίτων χωρών, μεταξύ των οποίων και ο VL, υπήκοος Μάλι, συνελήφθη από την ισπανική υπηρεσία θαλάσσιων διασώσεων κοντά στη νήσο Gran Canaria (Ισπανία), στην οποία και μεταφέρθηκαν οι εν λόγω υπήκοοι. Την επόμενη ημέρα, μια διοικητική αρχή διέταξε την απομάκρυνση των υπηκόων αυτών και υπέβαλε στον Juzgado de Instrucción nº 3 de San Bartolomé de Tirajana (τρίτο ανακριτή του San Bartolomé de Tirajana, Ισπανία) αίτημα θέσης υπό κράτηση σε κέντρο κράτησης. Αφού ενημερώθηκε από τον ανακριτή σχετικά με τα δικαιώματά του, ο VL τού γνωστοποίησε την πρόθεσή του να ζητήσει διεθνή προστασία. Ελλείψει επαρκών διαθέσιμων θέσεων σε κέντρο υποδοχής και παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, ο ίδιος δικαστής διέταξε να κρατηθεί ο VL σε κέντρο κράτησης αλλοδαπών, στο οποίο έπρεπε να εξεταστεί η αίτησή του διεθνούς προστασίας. Ο VL άσκησε τότε ενώπιον του εν λόγω δικαστή προσφυγή κατά της απόφασης να τεθεί υπό κράτηση, για τον λόγο ότι η απόφαση αυτή ήταν αντίθετη προς την οδηγία για τις διαδικασίες, καθώς και προς την οδηγία 2013/33² (στο εξής: οδηγία για την υποδοχή). Στο πλαίσιο της προσφυγής αυτής, ο εν λόγω δικαστής υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως η οποία αφορούσε, μεταξύ άλλων, το ζήτημα αν ο ίδιος εμπίπτει στην έννοια των «άλλων αρχών», κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας περί διαδικασιών και, ως εκ τούτου, αν μπορεί να παραλαμβάνει αιτήσεις διεθνούς προστασίας. Ρώτησε επίσης το Δικαστήριο αν ήταν νόμιμη η θέση του VL υπό κράτηση.

¹ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ 2013, L 180, σ. 60).

² Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ 2013, L 180, σ. 96).

Κατά πρώτον, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η γραμματική ερμηνεία της έννοιας των «άλλων αρχών οι οποίες ενδεχομένως λαμβάνουν [αιτήσεις διεθνούς προστασίας]», κατά την εν λόγω διάταξη, και, ειδικότερα, η επιλογή του επιθέτου «άλλες» μαρτυρούν τη **βούληση του νομοθέτη της Ένωσης να υιοθετήσει μια ευρεία αντίληψη ως προς τις αρχές οι οποίες, χωρίς να είναι αρμόδιες για την καταχώριση τέτοιων αιτήσεων, μπορούν παρά ταύτα να τις παραλαμβάνουν. Ως εκ τούτου, η έκφραση αυτή μπορεί να καλύπτει τόσο διοικητικές όσο και δικαστικές αρχές.** Η διαπίστωση αυτή ενισχύεται από τη συστηματική ερμηνεία της εν λόγω διάταξης. Πράγματι, ένας από τους σκοπούς που επιδιώκει η οδηγία για τις διαδικασίες είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικής, δηλαδή της όσο το δυνατόν ευκολότερης, πρόσβασης στη διαδικασία παροχής διεθνούς προστασίας. Επομένως, το να απαγορευθεί σε μια δικαστική αρχή να παραλαμβάνει αιτήσεις διεθνούς προστασίας θα εμπόδιζε την επίτευξη του σκοπού αυτού, ιδίως όταν πρόκειται για πολύ ταχείες διαδικασίες, στις οποίες η ακρόαση του αιτούντος από δικαστή μπορεί να αποτελεί και την πρώτη ευκαιρία για την άσκηση του δικαιώματος υποβολής τέτοιας αίτησης. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ανακριτής ο οποίος καλείται να αποφανθεί επί της θέσης υπό κράτηση παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας με σκοπό την επαναπροώθησή του συμπεριλαμβάνεται στις «άλλες αρχές» που μπορούν να παραλαμβάνουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας.

Κατά δεύτερον, το Δικαστήριο ασχολήθηκε με τις υποχρεώσεις που υπέχει ο ανακριτής αυτός με την ιδιότητά του ως «άλλης αρχής». Διαπίστωσε ότι από το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της οδηγίας για τις διαδικασίες απορρέει, αφενός, ότι **ο δικαστής αυτός οφείλει να παρέχει πληροφορίες στους αιτούντες διεθνή προστασία σχετικά με τη συγκεκριμένη διαδικασία κατάθεσης τέτοιας αίτησης. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω δικαστής ενεργεί σύμφωνα με τις επιταγές της οδηγίας αυτής, όταν αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να ενημερώσει έναν υπήκοο τρίτης χώρας σχετικά με το δικαίωμά του να ζητήσει διεθνή προστασία.** Αφετέρου, όταν υπήκοος τρίτης χώρας έχει εκδηλώσει τη βούλησή του να υποβάλει τέτοια αίτηση ενώπιον ανακριτή, ο τελευταίος οφείλει να διαβιβάζει τον φάκελο στην αρμόδια αρχή για την καταχώριση της αίτησης αυτής, προκειμένου ο εν λόγω υπήκοος να τύχει των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που προβλέπονται στο άρθρο 17 της οδηγίας για την υποδοχή.

Κατά τρίτον, το Δικαστήριο εξέτασε αν η θέση του VL υπό κράτηση είναι σύμφωνη προς τις οδηγίες για τις διαδικασίες και την υποδοχή. Επισήμανε καταρχάς ότι από τις οδηγίες αυτές προκύπτει ότι **πρέπει να υιοθετηθεί μια ευρεία ερμηνεία της έννοιας του «αιτούντος διεθνή προστασία», ώστε ο υπήκοος τρίτης χώρας να αποκτά την ιδιότητα αυτή από τη στιγμή που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας.** Επιπλέον, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η **ενέργεια της «υποβολής» τέτοιας αίτησης δεν απαιτεί καμιά διοικητική διατύπωση. Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι ο υπήκοος αυτός εκδηλώνει τη βούλησή του να ζητήσει διεθνή προστασία ενώπιον «άλλης αρχής», όπως είναι ο ανακριτής, αρκεί για να του προσδώσει την ιδιότητα του αιτούντος διεθνή προστασία.**

Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, από την ημερομηνία κατά την οποία ο VL υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας, οι συνθήκες κράτησης του διέπονταν από το άρθρο 26, παράγραφος 1, της οδηγίας για τις διαδικασίες και από το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας για την υποδοχή. Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θέτουν ένα πρόσωπο υπό κράτηση απλώς και μόνον διότι είναι αιτών διεθνή προστασία και ότι οι λόγοι και οι συνθήκες κράτησης, καθώς και οι εγγυήσεις που παρέχονται στους τελούντες υπό κράτηση αιτούντες, πρέπει να συνάδουν προς την οδηγία για την υποδοχή. Στο μέτρο, όμως, που το άρθρο 8, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας αυτής απαριθμεί εξαντλητικώς τους διάφορους λόγους που μπορούν να δικαιολογήσουν την κράτηση και που η αδυναμία εύρεσης καταλύματος, για έναν αιτούντα διεθνή προστασία, σε κέντρο υποδοχής και παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας δεν αντιστοιχεί σε κανέναν από τους έξι λόγους κράτησης που μνημονεύονται στη διάταξη αυτή, **η θέση του VL υπό κράτηση ήταν, εν προκειμένω, αντίθετη προς τις επιταγές της οδηγίας για την υποδοχή.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο αναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582